

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Kivándorlás és telepítés.

— április 20.

Két apróságot olvastam pár napja ebben az ujságban; az egyik egy kedves, hangulatos vers volt, székely leányokhoz, hogy ne menjenek Romániába; a másik egy hirdetés, hogy csak 156 korona a vitéldij egy magyarért Amerikába.

Hát miért megy a magyar hazulról? apraja, nagyja, férfia, nője? nem boldog tán a magyar? ott künn talán munkátlan meg lehet élni? magasabb a munkabér? kedvezőbbek a szerzési viszonyok?

Saját felséges éhletlenségünk készte rá véreinket a kivándorlásra; mi, itt az alföldön, ahol a tömegnyomornak hire-hamvasines, ahol a kiscgazdák legjobb helyzetben vannak még az ország egyéb vidékéhez képest, mit sem tudunk arról, mi a munkahiány és a földnélküliség nyomasztó állapota; az alföld első sorban mezőgazdasági rátermettsége ipari vállalatok létrejöttére önmagánál fogva kevésbé kedvező, de azzá teheti szorgalom, kellő tőkebefektetés, az ipar szeretete és megfelelő szakértelem, a mint ezt az a pár kitűnő vállalat mutatja, amelyek nálunk mesterséges külső eszközök, állami agyon-támogatás és gyámság nélkül arra hivatottak leleményessége által életre keltve és nagy szorgalommal tovább művelve, százaknak nyujtanak itt időnként méltatlanul keveselt keresetet; értem a kefégyárakat, kötőszövő gyárunkat, vasöntő vállalkozónkat.

De — és itt van éhletlenségünk ragyogó bizonyosága: hol vannak azok a specziális ipartelepek, amelyek alkalmasak volnának a mi vidékünk mezőgazdaságát sokkal jövedelmezőbbé tenni? hol van egy nagy stíli marhahizlaló telep, kellő állategészségügyi berendezéssel; hol egy vegyészeti gyár, mely annak mellékterményeit ezer alakban tudná értékesíteni? hol egy pezsgőgyár, mely nagyméretű homoki borprodukczióinkat sokkal értékesebb, pezsgő alakjában adná a még nem egészen alkoholelleses,

fizető képebb magyar társadalomnak; hol egy hordógyár, amely termelőink szükségletét fedezné? hol egy bőrkikészítő vállalat, ahol elhullott disznóinknak legalább a bőrét megmenthetnénk? hol vannak — ezt is kérdezhetem, sajnos — igazán a kor színvonalán nevelt gazdáink, olyanok, mint az angol gazdák, akik itt jártak.

Nem szólok az iparra hivatott, arra különösen alkalmas felvidék és az erdélyi részek iparszegénységéről, ahonnan a kivándorlás legnagyobb méretű és legtermészetesebb; kénytelen vagyok belátni azt, hogy ezt az iparszegénységet, a főtényezőn, a tőkeszegénységen és kulturális elmaradottságon kívül, ami különben egymással szintén szerves összefüggésben van, oly külső körülmények is befolyásolják, a melyek nem ezen okokra vezethetők vissza, hanem arra a kiszolgáltatott állapotra, — amely ezt az országot szerencsétlen államszerződéses guzskötéseivel a sokkal fejlettebb osztrákipar elhelyezési piaczává teszi és ezzel a hazai ipar kezdeményezését csirájában öli meg; szerencsére ma már nincs politikai program, melyből az önálló vámterület mielőbbi, jog szerinti lehető megalakításának jelszavai élesen hangsúlyozva ki ne csendülne, eltekintve a ma még kormányon levő, de arra a nemzeti közérzület szerinti egyáltalán nem hivatott szabadelvűpárt kormányprogramjától, amely azonban elvben már maga is inaugurálta az önálló vámterület megvalósításának ugy jogi lehetőségét, mint gazdasági célszerűségét.

A magunk saját, legszűkebb viszonyaira célozok. Nálunk ipari politikát kezdeményezni nehezebb, mint máshol, ahol arra külső conjuncturák, — nevezetesen elég és jó víz; — olcsó és jó szén vagy fa, alacsony munkabérek, ipari foglalkozásra alkalmas munkás és nyers anyag kínálkozik; — senki sem fogja azonban kétségbe vonhatni, hogy intenzivebb gazdálkodásra még nagyon sok tér van; hogy egyéb ne céloz-

zak, vajha nem találhatnánk-e kiömlő székely véreink ezrei helyes és nagyobb látkörű gazdasági és telepítési politika mellett a Hortobágy művelhető rónáján vagy ennek a városnak egyéb jelenleg nagy bérletként kezelt birtokain jobb hazát, mint távol Amerika bizonytalanjában? Gondolom, több erőforrást nyitna meg a magyarságnak az a körülmény, ha az 1894 évi V. t.-cz. a telepítési törvénynek áldásait észrevennők, — igénybe vennők és kihasználnók, mintha új törvényeket hozunk, épp az ellenkezőnek, erőink elfogyatkozásának, az amerikai kivándorlásnak elősegítésére.

Egyéni kapzsiság az egyik oldalon és paraszti hiszékenység a másikon sok, ugynevezett áldásos parcellázási művelettel tette már félelmetessé egyik-másik vidéken a derék, jóra való munkás magyar nép előtt a földszerzés üdvözítő örömeit; itt egy erkölcsi testület e város legmagasztosabb, nemzeti hivatást teljesítene és a maga pénzügyi számadásait is mindenél jobban találna meg egy ilyen telepítési műveletnek gyors és gazdaságilag is indokolt mü bevétele és megoldása által; ahol megvannak az erkölcsi garanciák arra, hogy a telepítés csakugyan érteljes kiscgazda osztály létesülését, nagy szolgáltatási képességgel bíró családok, adófizetők és katonák létrejöttét és dus fejlődését fogja előreláthatólag eredményezni. ott azt minden rendelkezésre álló erkölcsi és anyagi eszközzel munkálni: egyike legsürgősebb és legnemesebb tennivalóinknak; ezek ugyanis a jövő Magyarországot erőteljes, tartó oszlopai, ezek egy erőteljes, nemzeti gerincz, nem pedig a kevés számú mánás vagy a dekadeáló gentry osztály.

Képezze ennek a magyarságnak a fejlesztése legjobbainak legméltóbb érdeklődésének tárgyát.

Gaszner Géza.

Tavaszi ruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és vegyészeti tisztító intézet

DEBRECZEN, Széchenyi-utca 42-dik szám.

A debreczeni piacz drágasága.

Az új helypénz szabályzat.

— április 20.

A debreczeni piacz drágaságáról sok szó hangzott már el e lap hasábjain is. Szomorúan konstatáljuk, hogy az ország legdrágább piaczai között a legdrágább a miénk.

A piacz drágaságát — szerintünk — most még növelni fogja az az új helypénz-szabályrendelet, mely nemrég készült el és amely rövidesen, talán már a jövő héten a jog- és pénzügyi bizottság elé kerül véleményadás végett.

Most is oly drága városunkban az élet, hogy a háziasszonyok is sztrájkolni készülnének a piacz jelenlegi drágasága miatt.

A tisztviselők, magánosok napról-napra feljajdulnak a megélhetési nehézségek miatt, a munkások sztrájkolnak, hangoztatva: drága a piacz, nem tudunk megélni és napról-napra növekszik a proletárok száma, — mindezeknél szerepet játszik bizonyára az is, hogy az élelmiszerek oly tulmagasan drágák.

A hatóságnak feladatai közé tartozik az is, hogy méltányos árakat teremtsenek a piaczokon, megrendszabályozzák a kofák tulkapasait és megkönnyítsék a szegény emberak megélhetését.

Debreczen város hatósága, tagadhatatlan, e sok fontos teendője mellett a multban is megtette a maga kötelességét e csekélynek látszó, de mégis kiváló és nagy fontossággal bíró ügy érdekében.

Az új helypénz-szabályrendelet, mely közeljövőben a törvényhatóság ítélőszéke elé is bekerül, elvitázhatatlanul sok üdvös dolgot tartalmaz. De e mellett nem segít az általános panaszon: a piacz drágaságának orvoslásán. Sőt a tervezet elfogadása által a debreczeni piacz még drágább lesz és még nagyobb elégedetlenséget fog kelteni.

A szabályrendelet az árusok által elfoglalt terület arányában állapítja meg a helypénzt. Az egyes ipar- és élelmiszerek áruegységei után megállapított napi díjszabások magasak.

Az új szabályrendelet nagyobb, magasabb adót ró az élelmiszerárusokra. Az önként értődik, magával hozza azt, hogy úgy az élelmiszerek, mint más dolgok, me-

lyeket naponként a piaczon árulnak, megdrágulnak, mert az árusok, hogy a felemelt helypénzt megszerzhessék, a közönséget fogják megsarcolni azzal, hogy megdrágítják az élelmiszereket.

Az új helypénz-szabályrendelet egyik célja: a város jövedelmének fokozása. Azt méltányosnak és természetesenek találjuk, hogy a városnak mindent fel kell használni, hogy jövedelmét gyarapítsa.

Ezt azonban helyesen csak úgy cselekszi, ha tekintettel van a közönségre is. Jelen esetben kettőzött figyelmet kell fordítani a közönségre, mert a helypénzek emelkedésével a piaczot drágítják meg még jobban, amit pedig a fogyasztó közönség érez meg. A hatóságnak pedig ilyesmi a multban sem volt célja és most sem lehet az.

Mi nem mondjuk azt, hogy ne fizesse a helypénzt, erre szükség van a város anyagi erejének fenntartása érdekében is, de ennél a kérdésnél az a nézetünk: a helypénzek megállapítását lehetőségig le kell szállítani a minimumra, még ha csekélyebb jövedelme is lenne a helypénzekből a városnak.

Igy némiképp szabályoznia lehetne a piaci árakat és megakadályozni azt a fenyegető veszedelemet, hogy a piacz még drágább legyen a jelenleginél is.

Első feladatunk az legyen, hogy minden embernek jólétet teremtsünk, hogy minden polgárnak, ki a város falai között lakik, megélhetését megkönnyítsük, tegyük lehetővé, hogy olesó áron juthasson mindennapi kenyeréhez. (I. j.)

Ki legyen a színház igazgatója?

— április 20.

Az ország legnagyobb vidéki városának, a 100 éves multtal bíró debreczeni színháznak jövője foglalkoztatja jelenleg a közvéleményt.

Fontos kérdés ez már azért is, mert a városi tanács ezuttal nem három, hanem hat évre adja bérbe a színházat és méltán okozhat meggondolást, hogy az esetleges pályázók közül melyikre bizza a város a debreczeni színház igazgatását, melyik igaz-

gatóban lesz meg a színművészet iránti nemesebb, magasabb érzék, melyik tud nyújtani kellő anyagi garanciát, hogy a dícső multtal bíró debreczeni színházat minden rázkódtatás nélkül hat éven át a közönség igényeit kielégítőleg vezesse, annak hazafias, kulturális és művészeti becsét, értékét fejlessze, magas színvonalra emelje.

A debreczeni színházra kiirt pályázat e hó 23-án, szombaton délután jár le. Biztosan még nem tudjuk, kik reflektálnak a debreczeni színházra és daczára ennek, a kombinációk már megindultak az irányban: ki lesz a debreczeni színház igazgatója.

A találgatások himes mezejére nem lépünk.

Nem azzal foglalkozunk, hogy ki lesz, hanem azzal, ki legyen és a jelenlegi körülmények között kinek kellene lenni annak, aki 6 éven át vezesse, igazgassa a debreczeni színházat.

A mi határozott véleményünk ebben a fontos kérdésben az, hogy a debreczeni színház igazgatója nem lehet más, mint Makó Lajos, a jelenlegi igazgató.

Makó Lajos két év óta igazgatója a debreczeni színháznak. Két éves működése óta sem az illetékes hatóságok, sem pedig a közönség körében lényegesebb kifogást Makó Lajos és társulata ellen nem hallottunk. Az első évben mi magunk is konstatáltunk a társulatnál némi hiányosságokat, de ennek oka az, hogy Makó oly későn kapta meg a debreczeni színház bérletét, hogy kellőképpen nem szervezkedhetett. Később, mikor felszólították a hiányok pótlására, aminek különben ő maga is tudatában volt, a legnagyobb készséggel teljesítette azt, kiérdemelve a színiügyi bizottság és a közönség meglegedését.

Az idő óta Makó mindenkor a közönség teljes meglegedésére működött és működik jelenleg is.

Ezuttal feleslegesnek tartjuk bővebben foglalkozni Makó működésével. Rövidesen csak egynehány dolgot említünk fel, mely-

ismét kijött és megindult a kert felé. Az az egy pár pillanat azonban, amelyet a házban töltött, egészen megváltoztatta. Az urias ruha helyett most kopott parasztos gunya fődte tagjait. Ezután mindig ezt a ruhát fogja viselni — egészen az új tavaszig. Pedig ez a ruha úgy megöregíti, olyan törődötté teszi, holott a legszebb férfi-években van, hiszen mindössze alig negyvenöt esztendő. Husz év óta minden esztendőben egyszer megcsinálja a mérlegét is az életének. Az a rettenetes nap ma újra elkövetkezett. S ezen a napon elmondja magának a pusztá igazságot minden szépítgetés nélkül.

— Huszadszor van szeptember harminczadika. Husz tavasz, husz nyár, amelyeket hiábavaló reménykedésben töltöttél el. Hát van-e még egyáltalán jogod a kis Annára? Te huszonöt éves voltál, ő tizenhét, amikor odaát az öblön túl, a nyakadba borult. Mikor aztán visszafelé eveztünk, megmondta néki, hogy nézd Anna, nekem tulajdonképpen nincs semmim, a ház, a föld, meg minden az apámé. De majd valamikor minden az enyém lesz. És ha te igazán rá tudnád szánni magad, hogy ott élj velünk a házban, akkor jut majd a hármunk számára is elég. Nem fogunk szükségét látni.

És akkor Anna egyszerre elsöndesedett és csak úgy gyöngéden szorított az evezőt. — Olyan kérve, szinte esdekelve mondta:

— Engedj még egy kicsit a városba

Róbert, lásd, én még nem is élveztem, nem is láttam igazi életet. Oh, úgy vágyódom utána, hogyha tudnád. En szeretlek téged és a jövő nyárra visszajönnék. Aztán mindig itt maradok melletted. Mindig!

És ő belegeyezett. Akkor aztán elkövetkeztek azok a gyönyörűes órák, azok a boldog együttlétek, egészen addig, amíg le nem szállt az ősi köd s egy borongós szomoru reggelen a kis Anna elutazott a szüleiével a városba.

A legelső nap borzasztóan, kétségbeesetten szomoru volt nélküle. A tépelődő ember megállott egy virágágy mellett.

— Itt sirtam legelőször életemben, azon a napon, mikor elment. De azért jöttek a levelek. Mindennap egy édes, picizny levél. Egy egész csomó van belőlük.

Azokat ő ma mind elolvasta, mint husz esztendő óta mindig, egyszer: szeptember harminczadikán.

Hm; aztán jött a nyár, de Annácska nem jött meg vele. A levelek is ritkultak, végre pedig egészen elmaradtak.

De ő még mindig remélt és várt hűségesen. Nem akart utána futni. És valami kemény fatalizmus lepte meg a lelkét. Hogyha az enyémnek kell lennie, hogyha az én számomra van kijelölve, akkor ugyanis az enyém lesz, ha semmit sem teszek is. Hozzám vezet a végzet. És ebben a rendületlen hitben várt. Télen át azonban egészen okosan és normálisan gondolkodott a dolog fölül:

— Az Anna?!... Ki tudja, kinek a

A tenger örültje.

Irta Sven Svenson.

A szeptemberi köd áthatatlan szürkeséggel feküdt meg a tengert, a földet, az egész világot, mindent. A kikötőből akkor fordult ki méltóságosan az utolsó hajó. A legutolsó, amely a téli hajózási szünet előtt a partot éri.

A hajóhídon egy ember állt, s hosszan tekintett a távozó hajó után. Azután lassan-lassan megfordult és sóhajtván mondta maga elé:

— Tehát ezen a nyáron sem!...

Ismét lepergett egy esztendő, amelyik nem hozott semmit. Ma van legutoljára a hajóhídon, mint minden esztendőben szeptember 30-án. Ezen a napon temeti el minden esztendőben a reményeit. De az első tavaszi napsugár megint feléleszti a dermedt reményeket, köveleléseket támaszt a sorssal szemben s a reményből várakozás, kényszerítő, erőszakos vágyak lesznek, amíg szeptember harminczadika, — az utolsó hajó véget nem vet mindennek, vágyakat, reményeket el nem temet.

Igy van ez már husz esztendő óta s az az ember mindig nem felejtette el a reménykedést.

A magános ember csöndesen haladt fölfelé a dombon, amelynek tetején áll a háza. Egyemeletes bokrok, fák közé bujtatt gyönyörű remeteség.

Belépett az ajtón, nemsokára azonban

lyel indokolni akarjuk ama álláspontunkat, hogy Makó Lajosra kell bízni újabb 6 évre a debreczeni színház igazgatását.

Makó Lajos vérbeli színész ember. Mint színész, ha néha-néha fellép, nagy sikereket arat. Mint igazgató kizárólag csak művészetének él, lelkesedéssel működik, a színészet érdekében is mindenkor össze tudja egyeztetni a közönség érdekét saját érdekével. Nem esügged, nem lankad, egész nap ott van a próbákon, maga ügyel fel, rendezzi a darabokat és ennek a nemes, fáradhatatlan ambíciójának eredményei azok a fényes, egybevágó előadások, melyekben majdnem mindennap gyönyörködhetett a debreczeni közönség.

Becsületes jó szándék vezette mindenkör társulata szervezésénél és épen tulzott buzgalma okozta pl. az idei szezonban is, hogy sokkal több tagja volt, mint amennyire szüksége lett volna ahhoz, hogy becses és művészeti előadásokat produkáljon. A társulatánál harmonikus fegyelem, okszerű vezetés uralkodik. A terhet, mely egy ilyen nagy testület energikus vezetésével jár, nem osztja meg, maga végzi, hogy közvetlenül tapasztalhatson mindent.

Műsora úgy az elmúlt, mint ez évben változatos volt. Egyik újdonságot a másik után hozta színre és pedig nem úgy, mint azt a multban tapasztaltuk, hogy akkor mutatta be a debreczeni közönségnek, mikor már a legkisebb vidéki színházban is előadták, hanem közvetlenül az után, ahogy a fővárosi színházakban színrekerült. Áldozatkészségéről is meggyőződést szerezhett a debreczeni közönség. Az „Egyenlőség“, az „Aranyvirág“ stb. diszletei, kiállításával; „Simonyi öbester“, a „Takarodó“ korhű ruháival bobizonyította Makó, hogy egyes darabok sikerének, szinpadi hatásának érdekében a legmesszebbre menő anyagi áldozatoktól sem riad vissza. Egyáltalában, ami a darabok rendezését, kiállítását illeti, bátran ki merjük nyilatkoztatni, hogy Makó az

felesége lett azóta! Igazán nevetséges, hogy úgy kötöm magam az emlékéhez.

A legelső tavaszi napsugárral azonban vége volt egyszerre minden okosságának.

— El kell jönnie neki! El kell jönnie! — Mert ő vágyódik utána...

Maga elé képzelte bájos alakját, hófehér nyakát, örökké mosolygó kék szeméit, üde rózsás ajkait. És ez az éhes, mohó vágyakozás kiverte őt odujából...

Már sötétedett, mikor a férfi visszatért a házába. Szobájában már égett a lámpa s öreg gazdasszonya vacsorához terítette az asztalt.

Jóízűen megvacsoráztak s mikor az öreg asszony leszedte az asztalt, ismét elővette azt a levélesomagot és olvasta mindent újra és újra. De nem lett szomorú, sőt igen jó kedve volt. Néhol hangosan fel is nevetett, hogy ha egy-egy ötletesebb fordulathoz ért. Végre pedig valóságos büszkeséget érzett, hogy egy szép leány neki ilyen leveleket írt. Neki, aki tulajdonképpen félig-meddig szinte paraszt volt.

És most a téli nyugalom következik. A kis Anna még álmait sem fogja ez alatt zavarni. Hanem a legelső hajó ismét ott fogja találni a hajóhidon. Ismét várni fogja az ő kis Annáját, akit még most sem tud másként, csak fiatalnak, szépnek, üdének elképzelni. Most husz esztendő múltán!...

És az emberek a tenger örültjének nevezik őt, pedig nincs igazuk: az az ember csak — boldog.

összes vidéki igazgatók között első helyen áll és a közönség nem egyszer adta ez irányban is elismerésének tanujelét Makó iránt.

Mindezek mellett legfőbb ok, amiért kívánatos, hogy a debreczeni színház igazgatásával továbbra is Makó Lajost bízzák meg, mert megtaláljuk nála az anyagi garanciát is arra nézve, hogy a debreczeni színészet elkerülje a rázkódtatást, — a vészt és az ő vezetése alatt teljesen biztosítottak látjuk a debreczeni színészet fejlődését, jövőjét minden tekintetben.

A mi meggyőződésünk az, hogy úgy a színházi-bizottság mint a tanács méltányolni fogja mindezeket és Makó Lajosnak adja bérbe a debreczeni színházat.

Öngyilkos házaspár.

Kettős öngyilkosság a temetőben.

— Saját tudósítónktól. —

— ápr. 20.

Az élet szomorú szenzációi közül való annak az aradi házaspárnak a tragédiája is, amelyik tegnap a régi temetőben egy beomlott sír fölött dobta el magát az életet. Bűn volt a végzetük, a véletlen, vagy a gonosz szándék vétékbe sodorta az asszonyt, s a férje, a jó és balsorsban szövetséges társa szolidaritást vállalt vele a bűnhődésben is és együtt halt vele. Van ebben valami nagy, megható vonás, a létért való küzdelemnek sötét, megrázó tragikumát, amely a fásult szíveket is megindítja. Halasi Mátyásnak hívják a férfit, aki asztalos segéd volt, Szántó Arankának az asszonyt. Őt nyomban megölte a revolver golyó, az ura a megyei kórházban vívódik a halállal.

A kettős öngyilkosság részletei és előzményei a következők:

Halasi Mátyás 30 éves asztalos segédet a feleségével, Szántó Arankával vérbefagyva találták a járókelők az aradi régi temető református osztályában. Egy félig beomlott sírhalmon feküdtek mindketten, átlőtt halántékkal, az asszony halott volt már, a férfi még élt, de eszméletét elvesztette. Egy hatlövetű buldog-revolvert szorongatott a jobb kezében, melyből két golyó hiányzott.

A rendőrségnek nyomban jelentést tettek az esetről, ahonnét Berecz Ferenc alkaptány és dr. Brück Gyula kerületi orvos mentek ki a helyszínére. Az asszonyt, miután a beállott halált konstataáltak rajta, a halottaskamrába szállították, a férfit pedig a megyei kórházba vitték, kihallgatni azonban nem lehetett, mert egy pillanatra sem tért magához. Alig éri meg a reggelt.

Mindkettőjüket megmozdították s Halasi Mátyás zsebében találtak is egy erkölcsi bizonyítványt, hogy annak azonban mi volt a rendeltetése, azt nem tudni.

Az öngyilkosságnak igen érdekes előzményei vannak, amelyekben megtaláljuk a szerencsétlen házaspár elhatározásának indokát.

A szegedi rendőrség április 8-án megkereste az aradi kapitányságot, hogy Petőcz János honvédelezredéstől Szegeden az Európa szállodában 1903. évi november 2-án, (Érdekes, hogy az a megkeresés csak most érkezett oda) ellopták 2680 koronát tartalmazó börtárczáját. A gyanu Szántó Margit Arankára esett, aki azóta Aradra költözött és itt, a szegedi átirat szerint, bizonyos Halasi Mátyás nevű asztalossegéddel közös háztartásban él. Mivel pozitív adatok és bizonyítékok nem merültek fel a leány ellen s így letartóztatni nem lehetett, az átirat csupán arra kérte az aradi rendőrséget, hogy figyelje meg Szántó Arankát s ha elegendő alapot talál reá, tartasson házkutatást nála.

Az átirat vétele után Green Nándor tb. főkapitány egy detektívét küldött ki a gyanu pár megfigyelésére s életviszonyainak felkutatására.

A detektív tényleg meg is találta Szántó Arankát és Halasi Mátyást, akik az Erzsébet-Választó-utca 35. számú házában béreltek egy meglehetősen butorozott lakást. Április hó 10-én elutaztak Battonyára, ahol koreszmát akartak bérelni, a lakásuk azonban érintetlenül, berendezetten maradt vissza. Elutazásuk elé nem gördített akadályokat a rendőrség, azonban megkereste a battonyai csendőrséget, hogy tartsa szemmel a gyanu párt, Rédl aradi detektív pedig tovább figyelte az aradi Választó-utcai lakást.

És most lejátszódott az a temetői tragédia. Hogy valójában mi hajtotta őket az öngyilkosságba, nem lehet tudni. A büntetéstől való félelem vagy az élet reménytelensége? Az asszony cselekménye a jelen esetben büntetőjogilag nem is volt valami súlyos, annál is inkább, mert nem lopásról, hanem csak jogtalan eltulajdonításról volt szó s ezért alig kapott volna egyhavi fogháznál nagyobb büntetést. A férj pedig, Halasi Mátyás jóformán nem is volt büntetés, az ő elhatározásánál olyan titkos lelki rugók működhettek, amelyek megfejtése lehetetlenség.

Vasutasok sztrájkja Debreczenben

Megakadt a forgalom minden vonalon.

74 vasuti kocsisor vesztegel Debreczenben.

Debreczen, április 20.

Amit előre gondolni is lehetett, Debreczenben is kitört a vasutasok sztrájkja.

Ma reggel megérkezett ugyan a vasutigazgatóság sürgönye, mely így kezdődött:

Elrendelem...

Azonban csak ezt az egy szót vették fel a táviróhivatalban.

— A többire nem vagyunk kíváncsiak — mondták s tényleg kikapcsolták a gépeket s elhagyták a hivatalt.

Reggel 8 órától kezdve azután a vasuti indóháznál csak az érkező vonatokat fogadták, de tovább nem indítottak egyet sem.

Bevárták szépen a szerencsi, szatmári vonatot, a püspökladányi viczinálist és a többi viczinálistokat, de tovább nem engedtek egyet sem.

Az utasok mind itt maradtak s Debreczenben kénytelenek tartózkodni.

74 vonat áll a pályaudvaron, miután Debreczen nagy közlekedési gócpont.

Se az üzletvezetőségénél, se a vasutnál egyetlen ember sem dolgozik.

A sztrájkról a következőket jelentik tudósítónk:

A sztrájkot kimondták.

Már az elmúlt éjszaka csak szórva-nyosan feltartva indultak és érkeztek a vonatok; Debreczenben reggel 8 óra 1 perczkor mondták fel a szolgálatot. A Miskolc felé induló vonatra már ráállott a mozdony s indulni akart, mert a mozdony-

vezető nem volt informálva a sztrájkról. Ekkor azonban impozáns tömeg világoztotta fel a mozdonyvezetőt, hogy már az egész országban sztrájkolnak. Erre a mozdonyt lekapták az utasokat, körülbelül kétszáz embert, leszállították a kocsikról.

Ezután Géhl György, a végrehajtóbizottság elnöke azonnal gyűlésre hívta egybe a vasutasokat. Itt rövid tanácskozás után kimondták az általános sztrájkot. — Sztrájkolnak: az üzletvezetőség összes tisztviselői s alkalmazottai, a gépjavitó műhely, a szertár, a vasuti állomások alkalmazottai, az osztálymérnökség, a földmunkások, szóval a vasut összes alkalmazottai.

Reggel . . .

Reggel azután 8 órakor megkezdődött a sztrájk.

Villámgyorsan futott szét a hír, hogy nem indulnak a vonatok. Nosza megkezdődött a bucsujárás. Százankint rohantak az emberek az állomáshoz, ahova azonban már nem tudtak bejutni. A főnökség ugyanis úgy intézkedett a rendfenntartásáról, hogy elzáratta az összes ajtókat. Bent a Perronon száz meg száz vasuti tiszt, szolga, mérnök és altiszt szorong. Mindnyájan nyugodtak és el vannak határozva a sztrájk folytatására. Testvéreknek nevezték egymást és sűrűn ölelkeznek.

A vasuti kocsik egészen ellepik a pályatestet; élet azonban nincs bennük, mert a mozdonyokat valamennyit bevitték a fűtőházba. Tanácsalanságról sem lehet szó; a vasutasok biztosak a maguk dolgában. Átlag minden három perczben jönnek az üzletvezetőség egyes vidéki állomásairól a jelentések, hogy itt is, ott is beszüntették a forgalmat.

Érdekes, hogy nem Lukács László pénzügyminisztert okolják azért, hogy a fizetésfelemelési javaslat voltaképpen semmit sem segít a vasutasok helyzetén, hanem Hieronymi Károly kereskedelmi minisztert, aki nem informálta kellőképpen a kabinetet a vasutasok helyzetéről.

A rendőrfőkapitány afférja.

Végh Gyula főkapitány reggel 8 órakor kiment az állomáshoz, hogy intézkedjék a rend fenntartása iránt. A főkapitány beszélgetésbe eredt a vasutasokkal, s e közben vonatkozásba hozta a vasutasok sztrájkját a kefégyári munkások sztrájkjával. Erre óriási felháborodás tört ki a vasutasok közt. A főkapitány gyorsan fiakerbe ült s elrohant. A vasutasok meg akarták rohanni, több kéz emelkedett már feléje s ha a vezetőség nem lép közbe, baj származhatik a dologból.

A hangulat.

A sztrájk méltóságos, csöndes lefolyása. Daczára ennek, az üzletvezető arra kérte a katonai ténparancsnokot, hogy a raktárak megőrzésére kirendeltséget adjon. Félték attól, hogy Debreczen zavargó munkásnépe harácsolásra vetemedik végső kétségbeesésében. A 39-ik gyalogezrednek azonnal kivonult egy százada, mely vigyáz a rendre, későbbben nagyobb katonai fedezetet is küldenek ki.

Egyébként a vasutasok teljes nyugodtsággal várják az eseményeket. Csönd van közöttük. Délelőtt féltizenegy órakor már valamennyien megnyugodtak. Az állomáson is rend, béke van. Semmi olyan jel nem észlelhető, mint a rendes sztrájkoknál.

Vonatközlekedés nélkül.

Természetesen Debreczenbe reggeltől kezdve nemcsak nem indítottak vonatot, de 10 órától kezdve nem is érkezik vonat.

Lapokat tehát nem kapunk, sem iparosaink, kereskedőink árukat.

A távirda és telefonhivatal valóságos ostromnak van kitéve.

A sertésvésztes hus forgalomba hozatala.

— Tárgyalás a járásbíró előtt. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, április 20.

Ez év február havában általános megdöbbenést keltett az a feljelentés, melyet a mezőrendőrséghez intéztek és amelyben több debreczeni sertéskereskedőt azzal a súlyos váddal illették, hogy hónapok óta döghúst adtak el és a debreczeni közönség ilyen húst fogyasztott.

A tanács a feljelentés folytán szigorú vizsgálatot indított, melyet befejezése után a bünyügyi osztály áttett a járásbíróhoz.

Bernáth Kálmán büntető bíró előtt ma délelőtt kezdték meg ez ügyekben a tárgyalást.

Az ügyészség külön választotta mind egyik esetet és ma Ungváry József sertéskereskedő elleni vádat tárgyalta.

Az ügyészség Ungváry József ellen az 1888 évi VII. t. cz. 104. 149. 151. szakaszának 1. 2. pontjába ütköző cselekményekkel, továbbá hamis tanúzásra való rábírásra emelt vádat.

A vádhatóságot dr. Udvarhelyi Dezső kir. alügyész képviselte, Ungváry Józsefet dr. Ozory István védte.

A tárgyalás folyamán beigazolást nyert hogy Ungváry jóhiszeműleg járt el, s Steiner állatorvosnak jelentette, hogy falkájában sertésvész lépett fel, de azt, hogy döghúst hozott volna forgalomba, nem nyert bizonyítást. Ugynevezett kényszervágást eszközöltetett, de ezt a törvény engedi, sőt az ilyen kényszervágásokból származó sertések husai vizsgálat után közfogyasztásra bocsájthatók. Az is beigazolást nyert, hogy a vágóhídon mindenkor átettek a vizsgálaton ezek a kényszervágott sertések.

Ezzel szemben megütközéssel kell megemlítenünk azt a szintén beigazolást nyert tényt, hogy a vágóhídi ellenőrzés a leggyatrább és hogy a vágóhíd pecsétjével ellátva nem egy olyan sertés húsát fogyasztotta el a közönség, mely borsókás volt.

A vésztes sertéshusa különben az egészségre nem ártalmas, de a borsókás hús veszélyes.

A hatóság feladata, hogy állategészségügyi szabályrendeletét szigorubbán mó-

dosítsa és gondoskodni arról, hogy a vágóhídon az eddigi „divattól“, mint a hogy a tárgyaláson egyik tanu mondotta, elérő szigorú vizsgálat alá vegyék a közfogyasztásra leölt állatok húsát.

A bíróság különben ítéletet még nem hozott, az csak délután lesz, de előreláthatólag, miután Ungváry ellen csak egy vádpont nyert beigazolást, de az sem teljesen, az, amely 1888. VII. t. cz. 149. szakaszába ütközik és amely szerint Ungváry elmulasztotta bejelenteni, hogy falkájában a sertésvész fellépett.

A tárgyalásról különben tudósítónk a következőkben számol be:

Kevéssel 9 óra után nyitotta meg a tárgyalást Bernáth Kálmán albiró.

Elsőnek a kir. alügyészt hallgatta meg, fenntartja-e a vádat.

Udvarhelyi Dezső kir. ügyész kijelenti, hogy a vádat fenntartja Ungváry ellen.

Azután megkezdődött a bizonyító eljárás. Legelőször is Ungváry József vádlottat hallgatták ki. Ungváry elmondja, hogy ez év február hó elején a Bánkon levő 400 darabból álló sertésfalkájában a vész tüneteit észlelte. Ő erről jelentést tett Steiner Jakab városi állatorvosnak. Közvetlen a hatóságnak azért nem tett jelentést, mert Steinert is hatósági közegnek tartja és tudja azt, hogy mások is ha jelentést tettek a sertések között fellépett vészről, a hatóság semmiféle intézkedést nem tett. Ő a falkából 140 darabot ugynevezett kényszervágatások után leöletett. A leölt sertéseket egyenesen a vágóhídra vitték, ott megvizsgálták és amit a vágóhídi kiadott, azt közfogyasztásra bocsájtotta.

Határozottan állítja, egyetlen egy sertést sem hozott forgalomba, melyet a vágóhídra ki ne vittek volna, amiről külföldben a vágóhíd által kiállított kimutatás tanuszkodik. Tagadja azt is, hogy s Bőr Imrét arra kérte, hogy ellene tett terhelő vallomását vonja vissza.

Gombos Sándor hentessegéd, kit az ügyész bűnrészeséssel vádol, azt vallja, hogy ő ölte le a sertéseket a Bánkon. Minden sertést kiküldött a vágóhídra. Neki Ungváry olyan utasítást adott, hogy a leölt sertéseket vizsgálat nélkül adja el, ilyet nem is tett.

Szegedi Imre hentessegéd szintén bűnrészeséssel van vádolva. Ő 1902-ben volt Ungvárynál, a jelenlegi dolgokról mit sem tud. Abban az időben, mikor s Ungváry szolgálatában volt, a borsókásnak jelzett húst nem kobozták el a vágóhídon, az egészséges hussal együtt ki engedték vinni a vágóhídról.

Érdekes volt Bőr Imre hentes vallomása. Bőr Imre a rendőrség előtt súlyos, terhelő vallomást tett Ungváry ellen és azzal is megvádolta, hogy Ungváry megakartá vesztetni, hogy vallomását vonja vissza.

Bőr Imre a mai kihallgatáson kijelentette, hogy a rendőrség előtti vallomása nem igaz, s mit sem tud. A rendőrség előtt bosszúból tett Ungváry ellen vallomást, mert 2 év előtt sokat kereset, de most nem keres semmit.

Bőr Imre vallomására esküt tett.

Csak e hó végéig

lehet olcsón karlsbádi
edenyeket kapni

DEBRECZEN, Piacz-uteza 73.
Dr. TIHANYI háiban.

Steiner Jakab városi állatorvos tanu azt vallja, hogy Ungváry február elején tudatta vele, hogy falkájában sertésvész ütött ki. Ő erről jelentést tett felettes hatóságának, Imreffy állatorvosnak, ki ki is ment, de csak napok múlva. A sertésveszt azonban a hatóság mindenkor jelentéktelennek tekinti, mert hiába jelentik, nem vesz róla tudomást. Kijelenti, hogy Debreczenben divat az, hogy minden ellenőrzés nélkül vágják le a sertéseket. — Debreczenben és az egész országban szabad a vészes sertéseket közfogyasztásra bocsájtani, erre nézve semmiféle szabály nincs. A kényszervágást is minden hatósági ellenőrzés nélkül maguk a hentesek végezhetik. Ungváry mindenkor a debreczeni szokáshoz hiven járt el akkor, mikor neki jelentést tett.

Steiner vallomása esküt tett.

Ifj. Vidoni szalámi gyárost hallgatták ki. Kijelenti, hogy ők csak prima húst vesznek. Ungváritól évek óta nagymennyiségű húst vásárolnak. Megtörtént, hogy a husok között borsókás is volt, amit ők nem vettek át. A borsókás huson mindenkor rajta volt a vágóhid pecsétje.

Tanu vallomására esküt tett.

Bernáth bíró ezután 1 óraker a tárgyalást félbeszakította és folytatását délután 3 órára tűzte ki.

NAPI HIREK.

— **Klobucsár altábornagy és a vasuti sztrájk** Sokat irtak a lapok a Klobucsár Vilmos altábornagy érdekes házasságáról. Klobucsár altábornagy tegnap Debreczenben volt és szemlét tartott a 2-ik honvédhuszárezred felett. Szemle után, tegnap este Debreczenből elutazott Budapestre, ahol ma tartotta volna meg az esküvőjét a kolozsvári színház egy volt tagjával. A tábornagy azonban csak Szolnokig mehetett, mert onnan nem vitték tovább szalon kocsiját.

— **Rákóczi hamvait hazahozzák.** A király elrendelte Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítását. Az ide vonatkozó királyi kézirat szövege a következő: Kedves gróf Tiszta! A magyar történelem kiváló alakjai közül csupán II. Rákóczi Ferenc hamvai nyugosznak idegen földön és e hamvoknak hazaszállítása a nemzetnek ismételtelen kifejezett közóhajtást képezte. — Hála legyen érte az isteni gondviselésnek, azok az ellentétek és félreértések, amelyek súlyosan nehezdedtek elődeinkre hosszú századokon át, ma már végkép letűnt korszak emlékét képezik. A király és a nemzet kölcsönös bizalma, az alkotmány visszaállított békés uralma megteremtették a sikeres egyesült-munkásság alapfeltételét képező összhangot. Keserűség nélkül gondolhatunk vissza mindnyájan a mögöttünk álló borus korszakra. A király és a nemzet egyesült kegyelete keresheti fel mindazok emlékezetét, akiknek vezető szerep jutott a letűnt küzdelmekben. Ennél fogva utasítom, hogy Rákóczi hamvainak visszaszállításával foglalkozzék s erre vonatkozó javaslatait elvárom. Bécs, ápril. 18. Ferenc József s. k. Gróf Tisza István.

— **Szünet az ipartestületnél.** Az ipartestület hivatalában f. hó 21-én azaz csütörtökön, a helyiségek takarítása miatt hivatalos óra egész nap nem lesz.

— **Feltűnést keltő.** A vásártéren felállított Kludsky-féle kiváló állatsereglet,

mely feltétlenül magára vonja a nagy közönség érdeklődését, a kaszárnya mellett felépített óriási sátorában a világ minden részéről összegyűjtött különböző fajú és nemű állatok bámulatot keltő produkciói valóban érdemesek a megtekintésre. Különösen említésre méltó armediál hatalmas, itt még nem látott nagyságú krokodilus és az óriás kigyó. — Boa konstruktor csodás mutatványai, amelyek még mindenütt tetszést arattak, különben pártfogásra érdemes vállalkozót melegen ajánljuk a n. é. közönség jóindulatába.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 óraker.)

Budapest, április 20.

Ma délelőtt a képviselőházat még 10 óraker nem nyitották meg, Lovász Márton és Vázsonyi Vilmos napirend előtti felszólalásokra kérték engedélyt.

Perczel kéri őket, hogy interpelláció alakjában szólaljanak fel.

Az ellenzék elhatározta, hogy a miniszterelnököt pártközi konferencia tartására kéri fel.

Tisza helyeselte az eszmét, nyomban telefonozott Budára Hieronymi ker. miniszterhez.

A pártközi konferenciának egynegyed 1 óraker volt vége. A konferenciának semmi eredménye nem volt.

Azután megnyitották a képviselőházi ülést.

Mindjárt az ülés elején nagy vihar tört ki.

Elnök felfüggesztéssel fenyegetődzik. **Polónyi:** Mljen a magyar királyi udvartartást!

Gabányi: Fusson Bécsbe a kormány, mint a vigéczek.

A zaj lecsendesülésével elnök bejelenti, hogy napirend előtti felszólalásra engedélyt kaptak: Vázsonyi, Szederkényi, Hoek, Batthyányi Tivadar gróf és Rakovszky.

Okolicsányi kijelenti, ő is kéri a felszólalásra engedélyt, de úgy látszik nem kapta meg.

Perczel elnök kijelenti, azért nem adott Okolicsányinak engedélyt, mert nem kereste fel hivatalos szobájában, csak az ajtóból szólt.

Kubik Béla: Az elnök hazudik!

Elnök tovább magyarázza eljárását.

Rakovszky a házszabályokból kimutatja, hogy Okolicsányinak meg kell engedni a felszólalást.

Elnök: Azelnöki szék tekintélyén súlyos sérelem esett. Indítványozza: Kubik ügyét tegyék át a mentelmi bizottsághoz.

Elfogadják.

Vázsonyi foglalkozik a vasuti tisztviselők helyzetével. A kiűtött sztrájk súlyos csapás az országra, ezért a felelősséget a kormányra hárítja.

Meg kell szüntetni ezeket az állapotokat. A javaslat nyomában nem megelégedés, hanem keserűség támadt. Az automatikus előléptetés és a lakbér szabályzat a legsérelmesebb. Az utóbbi napok eseményei, hogy Sarlait és Turcsányit felfüggesztették, keserítették el a vasutasokat. A vasutasok sztrájkjukkal csak szolidaritást vállaltak a felfüggesztett tisztviselőkkel. Kéri a kormányt, teljesítse a vasutasok jogos óhaját.

Hieronymi ker. miniszter szólott ezután. Az országnak kiszámíthatatlan gazdasági kárt okoztak a történetek. A vasutasok, kik eskü alatt szolgáltak, megszegték esküjüket. A kormánynak meg kell szüntetni a visszáss állapotot. Kéri a házat, támogassák ez irányban a kormányt.

A forgalmat mielőbb újból felveszik. A személyzet nagy része műveletlen és ezek izgatásnak estek áldozatul. Vázsonyi

ama vádját, hogy a sztrájk oka a kormány habozó eljárása, visszautasítja.

A javaslatot védi és helyesnek tartja. A gyűlést az ő utasítására nem engedték meg, mert a gyűlés megtartása esetében a zágrábi, szegedi üzletvezetőségek jelentése szerint a közlekedés fennakad volna.

A vasutasok eljárása különben is jogtalan, mert a sztrájkra pénzt gyűjtöttek és ez törvényellenes.

Azt mondja végül, a kik önként visszatérnek, visszafogadják, a kik nem, azokkal nem törődnek.

A forgalmat holnaptól újból felveszik és minden zavar nélkül le fogják bonyolítani.

Utána **Szederkényi** beszél.

Vasutasok sztrájkja az országban.

Budapest április 20.

Az egész országban sztrájkolnak a vasutasok. Egyedül Szabadkán bonyolították le a forgalmat. Szolnokon nyilatkozott meg a sztrájk a legveszedelmesebb formában. Az éjszaka az összes vonatok a pályatesten voltak; az állomás alkalmazottjai dinamitpatronokat raktak le, sőt a budapest-aradi gyorsvonat vezetőjére revolverekkel lövöldöztek.

Egyes vonatok csak esendőri fedezettel, fáklafény mellett haladhattak tovább.

Kolozsvárt a 8 óra 15 perczkor érkezett vonat vezetőjére revolverrel rálőttek, aki kijelentette, hogy nem tudott a sztrájkról, mert akkor nem állott volna munkában. Ezt a többiek is kijelentették s abba hagyták a szolgálatot.

Aradon rendkívül izgatott a hangulat, a munka teljesen megszűnt.

A reggeli 9 órai gyorsvonatot már nem indították utnak.

Kolozsvár, április 20. Az a személyvonat, melynek reggel hét óraker kellett volna elindulni, nem érkezett meg 8 óraker sem.

Szeged, április 20. Az összes vasutasok sztrájkba léptek. A pályatesten nincsenek vonatok.

Temesvár, április 20. Az állomás több vonatot nem indit.

Budapest, április 20. A keleti pályaudvaron a 8 óra 50 perczkor érkezett bécsi úgyszintén a debreczeni, rutkai vasutak már nem érkeztek meg.

Ma a keleti pályaudvaron elindított vonatokat visszahozták az állomásra.

A keleti és nyugoti pályaudvarról nem indulnak vonatok.

A vidékről jövők Kőbányáról gyalogszerrel jöttek Budapestre. Allitól sok százán hajón jöttek, de a rendőrség nem engedte őket kiszállani.

Kassán szintén szünetel a vasuti forgalom.

Szabadkán a budapesti mai eseményektől tették függővé a mai magatartásukat.

Kolozsvár, ápril 20. Ma reggel óta nem indult el vonat se Budapest, se Brassó felé, csak a szamosvölgyi helyiérdekű vonat.

Budapest április 20. Ma közel 400 vasutas gyűlt össze egyik Szondy-utcai kávéházba.

A felfüggesztéseket tárgyalták s kijelentették, hogy addig, míg a felfüggesztéseket vissza nem vonják, nem állanak munkába.

Zechriszky József fűtőházi értesítő ma, mikor felszólította a mozdonyvezetőket, hogy álljanak munkába, megtámadták, ruháját leszakították s fejét bevették.

INGATLANOK FORGALMA.

Sánta Gábor és neje Varga Mária vesznek a debreczeni pusztafancsikai 30. sz. utcában foglalt 14 hold 229 négyszögöl kaszálónak Nagy Józsefné Menyhart Sárát illető $\frac{1}{4}$ részt 2133 kor. 33 fillérért.

Papp Ferenc és Papp Zsuzsanna vesznek a debreczeni 5426. sz. utcában foglalt Nyil-utca 51. sz. házára az özv. Papp Istvánné Szilágyi Zsuzsannát illető fele részt 800 koronáért.

Kecskés János és neje Kecskés Mária vesznek a debreczeni 275. sz. utcában foglalt Csillag utca 89. sz. házat Nyiri János és neje Böszörményi Rozáliától 5200 kor.

Nagy János és neje Hajdu Juliánna vesznek a debreczeni 6302. sz. utcában foglalt 272 és fél négyszögöl téglaskerti szőlőt Tamás Eszter Megyesi Miklósnétól 530 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

9

— Kedélye, hangulata bámulatosan egyenlő mindig. Egészsége, mely látszólag oly igen gyenge s mi miatt én oly sokat aggódtam ez előtt, a legzivósabb egészségek egyike, mindent ki bír állani.

— Hideg, meleg, eső és hó, hosszú séták, virrasztás, semmi nem árt neki.

— Nem is tudom, hány éjet töltött el egymás végébe, betegeket ápolva, különösen anyám fekhelye mellett. Anyám ki volt már áradva, megtörve, Mariánna még mindig győzte talpon, változatlan kedélyvel. Nem sok érzékenység van benne, nem sirt, ha anyámat sirni látta; de oldalánál volt mindig s sikerült neki szórakoztatni őt.

— Az bizonyos, hogy nagylelkű és jóindulatú, erős szívű, bátor és hű.

VI.

„Ha tizzel kevesebb évszámom s száz-ezer frankkal több vagyonom volna, bizonyosan oda irányulna minden igyekezetem, hogy megnyerjem őt élettársamul. Hő szerelemre nem gyultam volna iránta, legalább azt hiszem; de a legnagyobb becsüléssel, végtelen bizalommal tudtam volna lenni hozzá mindig s ez elég lett volna arra, hogy boldogok legyünk... De nem! Ily feltétel alatt soha sem tudnék boldogulni. Szerettem egykor, szenvedélyvel szerettem, reménytelenül s magamba fojtva érzelmeimet. A szerelem oly foka az örütségnek, a lelkesedésnek, egy oly szép álmom, mely csupán a nagyon rendkívüli s heves felindulás okozta állapot szüleménye lehet, midőn az embernek meg volt egyszer az az öröme s egyszersmind boldogtalansága, hogy mindezt érezhesse, a biztos és nyugodt viszonynak nincs meg többé sem azon vonzereje, sem azon hatalma, hogy behéghaszthassa az emésztő tűz okozta, mély sebeket.

Igy lévén, miért okoznám boldogtalanságát egy derék, jószívű teremtménynek, ki minderről mitsem tehet, mitsem sejt?

Boldogtalanságát?... Képes volna-e Mariánna szenvedni több vagy kevesebb vonzalom hiánya miatt?

Igen, ha képes volna szeretni, de ez nem valószínű, hogy erre képes legyen.

Minden nő élete, tizenöt évtől husz éves koráig, ki van téve a szenvedélyek, vagy képzelmekek viharának és Mariánna a nélkül haladt át e félelmes válságon, hogy csak egy szót szóljon, vagy egy lépést tegyen annak kikerülésére, vagy hogy hajlomot mutatna reá, belevetni magát az örvénybe.

E nőnek vagy nincs semmi érzése s szíve jéghideg, vagy nagyon erős lelke van: jelenleg mentve van, a megerősített szirt-

fokon megtört a vész, érzelmei meg vannak kövülve, a rendületlenségben leli kedvét, ezt gyakorolja: bizonyos tekintetben jólévő hatása ez a falusi életnek, miként mi folytatjuk azt itt, hideg és korlátozott boldogság, melyet óhajtanék magam részére, anélkül, hogy reményleném ily korán feltalálni.

De hát soká kellend-e így szenvednem? Beletelik-e még tíz év, midőn keblem kihül. Hátha megkérdeném Mariánnától győzelmének titkát? Nem értené el szavaimat, vagy nem akarna felelni kérdéseimre; nevetésesnek, korlátozott eszűnek tartása, hogy nem találtam ki magamtól is.

És az is vagyok valóban, mert teljes-séggel nem bírom kitalálni.

Annyi áll, hogy kevés férfi képes átérteni s kiismerni a nőt. Rendesen azok, kik elbájolnak minket s aztán visszautasítanak, talányok maradnak előttünk.

Azok, kik igen gyengék a küzdelemre, elvesztik minden varázsukat, az ember nem vesz magának fáradságot lelkük mozzanait követni, midőn már kiürítette a gyönyörök poharát. Ez értelemben a házasság egy nagy sir. Szerencsét kívánok magamnak, hogy már igen öreg és igen szegény vagyok arra, hogy ilyesmire vessem fejemet.

(Folyt. köv.)

Egy hozzánk érkezett levél

így hangzik:

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle autiartikus és autireumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is goudoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok önnek e csodaszerért s kívánom, hogy az Isten fizesse meg ezt önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismételten köszönetet mondok e jó orvosságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fekédtam és az ön csodahatásu teája engem kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevonná.

(1.) Teljes tisztelettel Steiner Mátyas.

Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs. kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszer-tárakban és droguériákban.

Főraktár Debreczenben, Tóth Béla gyógyszer-tárában.

Napkelet-szudáni állatsereglet

csakis ritka vadállataival
a külső vásártéren

tartja előadásait, különösen kiemelendő mademoissell BOSETTE és MISTER LEOPOD a rendkívüli jól idomított medve csoporttal produkálták magukat Ő fensége József főherceg és Ő fensége Ferdinánd főherceg előtt. Érdekes és mulattató a medve-böhóc a golyó, feltűnést keltő mutatványa.

Belépti-díj I-ső hely 40 fillér, II-ik hely 20 fillér.

Tisztelettel

özv. Kopeczky Jánosné.

Magyarország legnagyobb vállalata.

KLUSDKY állatsereglete

A VÁSÁRTÉREN, a kaszárnya mellett,

melyben a világ összes részeiről és az atlanti Óceánról összegyűjtött valamennyi ragadozó és vér-zomjas négylábú állatok közül egy-egy példányt található.

Európa valamennyi városaiban legnagyobb feltűnést keltette és általános teteszt aratott

MISS BELLA RIOGLANDO

Angolország legügyesebb állatszeliidője az általa idomított vadakkal, u. m. oroszlanokkal, tigrisokkal, farkasokkal fog előadást tartani. Előadás után az összes vadállatok etetése következik, mely etetés az igazgató személyes vezetése alatt történik. Etetés után a vadállatok bemutatása magyarul történik; legvégül az armandil és óriási kigyó, a Boa konstriktor mutatatik be a n. é. közönségnek.

Minden délután 4 és este 7 órakor

nagy diszeloadás

tartatik az oroszlanok ketreczében Miss Bella Rioglandó felléptével, mely után az etetés és az összes vadak bemutatása következik.

Belépti díjak: I. hely 40 fillér (20 krajczár.)
II. hely 20 fillér (10 krajczár.)

A M. KIR.

Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM,
ajánlja a magyar királyi államvasutak gépgyárában készült új szerkezetű
gőzcséplőkészletet, ipari czélokra alkalmas Compound lokomobilokat.

Millenium

fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeket, vala-
mint egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Kerületi képviselő: HARTSTEIN KÁLMÁN Debreczenben.

**BRAZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

30 év óta **Első minőség.**
Évi készítmény 49.000 kerékpár.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hillman, Herbert & Cooper,
(The Premier Cycle Co. Ltd.) Coventry (Angol-
ország), HEBEL, B. Nürnberg-Joos.

Felhívás.

Mindazon t. vevőkhöz, kik szobapad-
lójukat óhajtják szép és tartós színre má-
zolni, vagy konyhaberendezésüket, ablak-
és ajtóikat újjá festeni, forduljanak biza-
lommal

Neumann Nándor

kizárólagosan berendezett festék, lak és
kenőze nagykereskedőhöz

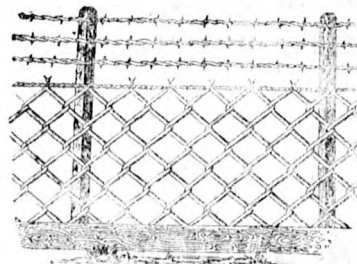
Hatvan-utca 5. sz., Bignió-ház. Telefon 205.

BOLTTELYSÉG

azonnal kiadó, Kos-
suth-utca 15. szám,
szemben a gyógyszer-
tárral. — Ugyanott
értekezhetni.

Neubauer János

sodrony-szövet, fonat- és szitaárú gyára Debreczen.

Készít ezüst éremmel kitüntetett szabadalmazott
acél-sodrony kocsi ülést, ruganyos ágybetétet, rosta-
szöveteket, sodrony-kerítéseket, kertek, szőlőtelepek,
fácános erdők és sirok bekerítésére, baromfi házakat,
szállítható baromfi ketreceket, sirkerítéseket a leg-
szébb kivitelben, sodrony betétű kapukat nyaralókban.
A legcélszerűbb sodrony lábtörlőket, fehér- és vörös-
sodronyból. Gőzgépekhez szikrafogók, ablak- és pincze-
rostélyokat, szóval sodronyból minden kigondolható
dolgot. — 1873. év óta százakra menő előismerést
nyertem, valamint sok kiállítási kitüntetésben része-
sítettek szép és jó munkámért.

Pártolását kérve, vagyok teljes tisztelettel
Kívánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

NEUBAUER JÁNOS.

A szőlő OIDIUM betegsége ellen

az évek óta kipróbált legjobb szer a

Dr. ASCHENBRANDT-féle **RÉZKÉNPOR.**

Leszállított ára Budapesten: 50 kilogrammos zsákokban á kilogramm 46 fillér;
10 és 5 kilogrammos zsákokban kilogrammonként 50 fillér, 2 kilogrammos dobozok-
ban kilogrammonként 51 fillér.

Használata olcsóbb, mert kevesebb kell belőle, biztosabb, mert a lombhoz
tapad, a szél le nem fujja.

A szőlő érését sietteti, a termés minőségét javítja!!

Ott ahol eddig a peronospora nem szokott erősen fellépni, ott a rézkén-
por egyuttal a peronospora ellen is mentesíti a szőlőt s így az első per-
metezés májusban elmaradhat. Ez pedig lényeges költségmegtakarítás.

Számos magyar gazda bizonyítványa kívánatra megküldetik.

Megrendeléseket elfogad a

„Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A por kapható és megrendelhető:

KONTSEK GEZA kereskedőnél **Debreczenben.**

== AZ ÚJ ==
DELAINEK,
Kretonok, Batisztok,
== ZEFIREK, ==
Bordűrös- és attört-
Ruhavásznak,
már raktáron vannak
Bosznay J. és Társa
divatruházában
Debreczen, Kossuth-utca 5.